

Az előfizetés ára:
 egész évre 8 frt.
 fél évre 4 frt.
 negyed évre 2 frt.
 Kérjőzőknek és néptanítókknak:
 egész évre 6 frt., fél évre 3 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
 Előfizethető és egyes lapoldá-
 nyokat venni lehet a kiadóhiva-
 talban. Traub B. és társa, Valentin
 Károly, Böhm M., Luzsovics L.,
 Veidinger N.
 üzletében és a fűdohánytőzszeben.
A hirdetések ára:
 Mindenkor arjegyűk szerint.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 k.
 Nyitlterben egy sor . . . 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu lap.

Hirdetéseket elfogad: Külföldön:
 Barek J. és Társa **Erfurtban**,
 Haasenstein és Vogler, **Steiner A.**
Hamburgban, Daube G. L., Knoll
 Ignác **Frankfurtban**, Oppelik A.,
 Schalek Henrik, Mosse Rudolf,
Bécsben, Magyarországon: Neu-
 berger és Braun, Goldberger A.
 V., Lang Lipót, Schwarz Gyula
 Somogyi E. „Első magyar nemzet-
 közti irodá”-ja **Budapestben**, kiadó-
 hivatalunk és Janovszky H. király-
 utczában levő hirdetések elvétel
 irodája **Pécsen**.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.	Szerkesztőség: Király-utca 20. sz. Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.	Kéziratok nem adatkak vissza.
--	---	----------------------------------

Budapest augusztus 12. 1884.

é. — A horvátok is megjárták te-
 hát Prágát, a csehek arany-városát.
 A horvátok látogatását jellemzi, hogy
 az a Starcevic-s-párt egy ideig
 tartó ellenzése közt s végre is a ma-
 gyarellenes tüntetések miatt kiespott
 zágrábi diákok részvételével ment
 végbe, tehát nagyon valószínű, hogy
 a józanabbak részéről tervezett prágai
 utjárás elemei közt a tulzók voltak
 többségben, mit különben a tartott
 beszédekből is vehettünk észre. A cseh
 szónokok is, kik pedig csak nem rég
 a magyar barátságot ünnepelték, ugy
 látszik, a vendégek szája-ize szerint in-
 tézték mondókáikat, s nagyon sokszor
 emlegették a szláv-közösséget, melynek
 politikája pedig konszekvenciáiban
 erősen elüt a magyarság érdekei-
 nek követelményeitől. Azt meg kell
 azonban vallani, hogy a csehek fő-
 közlönyei helyesen beszéltek ez alka-
 lommal is: a szlávok érdekeit s a ma-
 gyar barátságot összeférhetőnek bizo-
 nyítván, mi által sok szláv ábrándnak

léptek nyakára a vendéglátás mámo-
 rában is.

Jó, hogy a horvát tulzók megjár-
 ták Prágát, legalább alkalmuk volt
 a csehektől némi politikai tapintatot
 s józanságot tanulni. Mert nem bot-
 rányok s elvadult szenvedélyek segít-
 ségével vítették ki a csehek mostani
 helyzetüket, hanem kitartással, ügyes-
 séggel s az által, hogy minden forra-
 dalmi törekvést játékon kívül hagyva,
 szívós türelemmel ragaszkodnak nemzeti
 jogaikhoz. A csehek képezik a leg-
 nyugotibb szláv törzset, mely a német
 világba ékelve, teljesen impraegnálta-
 tott a germánok műveltsége, sőt nyelve
 által is, anélkül, hogy nyelvét vagy
 nemzetiségét elvesztette volna. A fe-
 hérhegyi csata óta sok keserűséget,
 sok igazságtalanságot kellett a cse-
 heknek szenvedniök, s gyakran ugy
 látszott, hogy tönkre fognak menni
 nyelvi és nemzetiégi tekintetben. De
 jellemük szívóssága mindig megmen-
 tette őket. S most látjuk, hogy a ger-
 mán néptenger partjain szerény ugyan,
 de a pánszlávismustól elkülönözött, meg-

szilárdult s biztos existentiára ébred-
 nek. Semmi sem bizonyítja jobban
 politikai iskolázottságukat azon körül-
 ménynél, hogy az elérhetőért lemond-
 dani tudtak az elérhetetlen ábrándok-
 ról. Zarándokaik nem mennek többé
 Prágába, s azon gyűlölet, melyet Pa-
 laczkzy hirdetett a magyarok ellen,
 elenyészett sziveikből s ámbár tud-
 ják, hogy Magyarország érdeke bizo-
 nyos ponton tul a cseh nép érdekével
 összeütközhetnék, politikai tapintatuk-
 nál fogva mégis kitalálták, hogy jó
 lábón kell élniök Magyarországgal,
 melynek akarata ellenére a monarchiá-
 ban semmi lényeges nem történhetik.

S mindenekelőtt a szerénység s
 elégedettség erényeit tanulhatták vol-
 na meg horvátjaink Prágában. Mert a
 horvátok még a csehekkel szemben
 is csekély számot tesznek ki, a szer-
 bekkal összevéve sem üti meg számuk
 a két milliót. Csehországnak evvel
 szemben 5 és fél millió lakója van s
 kulturái tekintetben a horvát nép a
 cseh néppel össze sem hasonlítható.
 A cseheknek van kulturájuk, fejlődött

A „Pécs” tárczája.

Látogatás a Zsolnay-féle gyárban.

Pécs, 1884. augusztus 18.

Ismertem ugyan már hírből és a „Pécs”
 egy régebbi tárcza-leírásából Zsolnay Vil-
 mosnak világszerete híres kőedény-gyárát, de
 róla való ismeretemet keveselven, különösen
 mióta pécsi lakóssá lettem, életemben mint
 valaha ébredt fel bennem a vágy, hogy szin-
 ről színről láthassam, s hogy e telepről, mely
 a különböző kiállításokon a magyar ipar-
 nak dicsőségét, magának pedig — igen hatalmas
 versenytársakat legyőzve és túlszárnyalva —
 világpiacot hódított, helyes fogalmaim legye-
 nek. Miután ajánló levelet szereztem, egy
 hűvös, borongós szerdai délután utnak indult-
 am, hogy a budai külváros végét és ott a
 gyártelepet elérjem.

Utközben, hogy esetleges eltévedés ese-
 tében magamat tájékozhassam, kíváncsian
 tekintetem fel, hogy az elhagyott utcák
 nevét megjegyezsem; de bámúlva vettem
 észre, hogy az itt-ott feltűnő utca-jelzőkön
 bz utca nevének még csak nyoma sem ta-
 látható fel. Potemkin festett falai jutottak
 eszembe. De mivel hamarosan itélni, különö-
 sen elítélni nem szokásom, arra gondolva,
 hogy az e városrészre szóló jelzőtáblákat

bizonyosan most készítik s így azok nem
 sokára fel fognak rakatni, elértem a gyár-
 hoz, mely számos kéményével és épületeivel
 már messziről magára vonja a figyelmet.

Csöngetésemre megnyílik a mindig zárt
 kapu. Egy park előréssében vagyok. Semmi
 gyári zaj, semmi sürgés-forgás. Az iró-szo-
 bában bemutatam ajánló leveletem és maga-
 mat a gyár tulajdonosának. Szívesen fogad s
 rövid beszélgetés után megkezdjük körutunkat.

A gyártelep meglehetősen nagyságu, fehér-
 agyag halmon terül el, melynek nagy része
 azonban részint beépítetett, részint parkká
 alakított, részint lehorodott. Területe 16
 hold s minden pontján lázas sietséggel dol-
 goznak. Az üzlet már 20 év óta áll fenn;
 de elismert hirbe csak 1878 (a párisi világ-
 kiállítás) óta jött. Ez idő óta megrendelés
 megrendelést ér, (csaknem kizárólag a kül-
 földről!) meg pedig oly nagy mértékben,
 hogy ámbár a munkások száma, mely most
 a 700-at megközelíti, (munka-bérok heten-
 ként 4000 forint) az előző évekhez viszony-
 nitva csaknem megháromszorozódott s ámbár
 a helyiségek folytonosan bővítettek, a be-
 rendezések pedig tökéletesítették, a leg-
 szerényebb igyekezet mellett sem képesek a
 keresletet kielégíteni. Hogy mily tevékeny-
 ség uralkodik e telepen, következtethető ab-
 ból, hogy ez utolsó, 1884-ik évben a gyár
 egy emelettel megtoldott, (most kéteme-
 tes) egy legujabb szerkezetű agyag-örlő ma-
 lom és prés, továbbá egy 65 löerejű gép ál-
 lítottatott fel; több égető kemence építése
 pedig javában folyik.

tes) egy legujabb szerkezetű agyag-örlő ma-
 lom és prés, továbbá egy 65 löerejű gép ál-
 lítottatott fel; több égető kemence építése
 pedig javában folyik.

Az üzlet kiterjeszkedik diszmű-árak, kő-
 edények, építkezési disz — u. n: terra-cotta
 tárgyak, minők: erkélyek, homlokzat-diszít-
 mények stb. és építő anyagok, u. m: földel-
 cserepek, mozaik-koczkák és téglák gyártá-
 sára. Az agyagot a gyár nagyrészt Magyar-
 országból és Pécs környékéről hozatja.
 A morvaországi agyag főfelér, sikos tapin-
 tatú, a pécsi sárgásfehér, a horvátországi
 szennyes-kék színű.

A finom agyag először a zuzó készülék-
 ben apróra töretik, azután egy kádba kerül,
 hol vízben feloldódik, innen egy szítán ke-
 resztül egy présbe s ismét egy másik présbe
 jut. Mikor innen kikerül, kész az agyagpép,
 melyet azonban még sokáig kell — jó ma-
 gasról márványlapra hullajtva — praeparálni,
 hogy belőle a légrészecskék eltávolíttassan-
 nak. Ha ez nem történne, égetéskor az edény
 felületén likaesok és hólyagok keletkeznének.
 — Ez után következik a mintázás, mi a
 legszebb látványok egyike. Bámuialatt esod-
 daljuk, mint válik az igénytelen munkás ke-
 zében az alaktalan pép a legművészbib izlést
 is kielégítő, sőt elbájoló alaku korsóvá, vi-
 rágtartóvá s több más disztárggyá. Mivel a

gazdag iparuk s ipari szellemük, a horvátoknál e tulajdonságok teljesen hiányoznak. A cseheknek van középosztályuk s aristokracziájuk, a horvátoknak csak parasztjaik s bujtogatóik vannak. S mégis az, mit a horvátok 1868-ban megkaptak, a csehek összes vágyainak tetőpontját képezte s ma is kész örömmel fogadnák el Ausztriában — minden historiai multjok daczára, azt a helyzetet, melylyel a horvátok bírnak s melyet tulzók folyton gyakorolnak.

Jó volt tehát e prágai horvát-utazás: ott megláthatták legalább az emelkedés és hanyatlás közti különbséget, mert a mi Prágában történik az emelkedés s a horvátok legújabb fejlődése hanyatlást mutat. S még az is meglehet, hogy a zágrábi dolgok nem is hanyatlást, hanem közeli katasztrófát jelentenek, abban az esetben, ha a horvát nép még jókor észére nem tér.

A pécsi tenger.

Azt készséggel belátjuk, hogy ha nem is valami nagyon szép, de természetes s így a „naturalia non sunt turpia“ ősrégi elv szerint, nem is rút dolog, szemlélni az embert a maga őseredetiségében, példás egyetértésben élve még az oktalan állatokkal is s dicsőítve a szép rendet, miként azt a világ teremtése megszabta. Boldog paradicsomi idők! Ki ne vágnék vágyva utánatok?

Ekként egészen „érdekes“ látvány lehet, kivált valamely európai utazóra

nézve, a ki ethnographiai tanulmányok után szomjazik, ha úgy a faluvégeken vályogvető árkok és medrek vizében lubiczkolni lát mindkétnemű gyerekeket, libákat, kacskákat, juhász-komondorokat, a kik és a mik mind üdülést keresnek és találnak a fáradt, lankadt testnek.

Ezt legtöbb helyen cigányvégnek nevezik, még akkor is, ha elvonult már a Fárao-maradék a határból; elég, ha valaha egy is fordult meg ott: — ő a keresztapja a faluvégének.

Valami viztartóféle: a balokányi tó nyújt nekünk pécsieknek s a kelet felől Pécsre zarándoklóknak is afajta „érdekes“ látványt, minő a falusi cigányvégi fürdőhely.

Csak hogy itt már civilizáltabb kiadásban, nagyobb szabású üdülőhely tárul a szemlélő elé. Itt már nemesak mindkétnemű gyerekek, libák, kacskák uszkálnak békésen egymás mellett, hanem komondorok helyett városi ház- és lóőrző kutyák, lovak, ökrök is a kompániához tartozóknak vélik magukat s e jótékony intézményt a jó háziasszonyok sem vetik meg, hanem benne állva térdig, néha térden felül, verik a ruhát, dalolva hozzá ékes balladákat, minők: „Halled-e te körösi lány“, „Csicsóné galambom“, „Heretyu“ megtoldván saját komponálta strófákkal, melyek majdnem szebbek, mint a költő első gondolatai.

Ha Baedecker erre járt volna, a raritásnak bizonyosan külön czimet ad, talán ilyet: „Omnibus-See in

Fünfkirchen, mitgebracht bei der Einwaaderung aus Asien.“

A „balikányi“ a város tulajdona. Jól jövedelmez, 1000 frton felül fizet érte a bérlő. De — hogy igazságosak legyünk mindenekelőtt — van a lóuszató mellett egy teljes komforttal körülteszkázott uri uszoda is, meg restauráció, ez is teljes komforttal dicsekednék, ha volna, a kinek bemutassa. Ennek az üdülő helynek minél fényesebb jókarban tartására a város évenként háromszáz forintot fordít. Ha a magyarországi fürdőkre ennyit áldoznának évenként, milyen más képök lenne azoknak, ugy-e?

Már pedig a „balokányi“ igazán fürdő és pedig igazán jó vízzel, bőseges forrásból jövő, kitünő vízzel. S hogy ezt konstatáljuk, igen sok értelhetetlenség tolu előtérbe, ha ennek a boldog intézménynek boldogtalau állapotát megfontoljuk.

Tárgyalták már ezt közgyűlések, készültek tervek, a melyeket műértők vizsgáltak, jóknak találtak s ma fürdik bennök a városi levéltár pora és ők a városi levéltár porában.

Hol keressük az okot, a mely a közönséget elzárja minden nyáron attól, hogy ezen, a természettől oly dusan megáldott, vízbőséges városban az egészség legrimitivebb követelményét feltalálja? A Madarász-féle fürdő be nem fogadhatja egész Pécsert; a „balokányi“-ba pedig még végszükségből se igen akar menni senki, a míg ilyen miserábilis állapota lesz.

Az elfeledésben vagyunk hajlandók az okot feltalálni. Elég nagy ok

mintázott tárgyak tömörök, következik az üregezés, (lábbal forgatható gépekkel) az után az első égetés. A kiégetendő darabokat izenként összeállított, égetett agyag hengerekbe téve, óriási kemenczékbe helyezik, melyeknek száma 4 és mindegyik 3 emeletes. É kemenczékét színlitig rakják, rendkívüli óvatossággal, mert a kár, mit egy esetleges összedőlés okozhatna, kiszámíthatatlan. A tűz oly erős, (1500 foku) hogy az égetett, legjobb minőségű agyag-henger burkolat néha megreped, amikor a disztárgyakon a repedésből lehulló por kisebb-nagyobb dudorodásokat képez, melyek azonban köszörülés által eltávolíthatók. Ekkor — az első égetés után — kerül a sor a berajzolásra, (mi a gyártulajdonos leányainak mesteri mintái után történik) azután a festésre, mi az agyag alkatrészeinek összetételével és a crème-szin feltalálásával Zsolnay Vilmosnak, a gyártulajdonosnak titkát s gyára világhírének alapját képezi. Más gyárak csak egy-két, legtöbnyire kék színű festéket ismernek és használnak, Zsolnay ur gyárában a rendelkezésre álló színek száma meghaladja a z 1640-et és e szám még nem végleges. E festékek mind ásványiak, u. n. oxyd-festékek; épen ezért a legnagyobb hőfokot is kiállják (külföldi gyárak festékei sokkal kisebb hőnél is összeégnek) s a tűzben felolvadva, az

edény mázával letörölhetően zománczáz egyesülnek, mely a leggyöngédebb színárnyalatot s a legszövevényesebb rajzot is meglepő tisztasággal tünteti fel. A festékek felrakását 3—4 hosszukás teremben jelenleg 100-nál több fiatal leány végezi, a legnagyobb esendben és ügyességgel; az arany és ezüst festés azonban már a férfiak dolga. (Egy edénygyárban sem használnak fel annyit természetesen, mint Zsolnay uróban.)

A befestett edény azután kiégetetik. Az aranyozás teljesen külön égetést kíván. E czélra 11 kisebb kemenceze, u. n: „mouffle“ van. A kiégetés után a csiszolás következik. Mi szintén nők végeznek s mi a tárgyaknak ragyogó fényt ad s ezzel kész a diszedény, melyből most már mindenféle fajtából egy példány a gyár muzeumában helyeztetik el.

Hogy e gyűjtemény, mely több termet teljesen megtölt, mily értéket képvisel, arról csak annak lehet fogalma, ki tudja: mily összegeket fizet a műértő külföld a Zsolnay-féle utólréhetetlen gyártmányokért. Ótlenül gyönyörködünk e vakító műkincsekben, melyeknek minden darabja a magyar ész, a magyar szorgalom, a magyar ügyesség diadaláról beszél.

Tagadhatatlan tény, hogy Zsolnay Vilmos a köedény-gyártás terén — saját erejéből —

a legelső helyre küzdötte fel magát. S győzelmeinek titka? A magyar edény-styl feltalálása! Zsolnay előtt e nemből magyar styl nem létezett. Ó volt az, ki egész életét s családjá tagjainak összes igyekezetét arra fordította, hogy minden keleti nép styljének tanulmányozásából s a magyarhoni edényteredékek, vagy közkézen forgó edénydiszítési motívumok, himzések, rajzok egybevetéséből a magyar stylt életre keltse, jobban mondva megteremtse. Fáradozását teljes siker koszoruzta. A magyar edény-styl él, uralkodik a napról-napra nagyobb hódítást tesz, de fájdaom! csak a külföldön. Magyarországon alig tudnak róla valamit.

E styl, melyet méltó joggal „Zsolnay-styl“-nek is nevezhetnénk, a valamennyi edény-styl között legrégibb és legelső helyen álló ő-perzsaéhoz áll legközelebb. Az ő-perzsát a stylizált ősi róza, tulipán, buzavirág, szegfű, szív jellemzi. Mind ezek a magyarban is előjönnek, megtoldva az „isten-szem“ nevű telt körrel, a kozzával, a dölt négyszöglet közepén ponttal, a csúcsokat képző törött s az egymás felett fekvő, fokozatosan kisebbedő egyenes vonalakkal, (az itt elősoroltak semmiféle más nemzet disztiményein nem találhatók), továbbá a madárral és kosárral. A magyarhoz lényegesen hasonlít a ruthén styl, az ősi róza, tulipán s alul a kosár szintén

ilyen nagy dologban; de szívesen átadjuk mi is az elfeledésnek, ha a jövő fűrdőidényben már nyomát se fogjuk látni se az oknak, se az egész mostani „balikányi“-nak.

Hogy mit lehet ott teremteni, megmondják a készen fekvő tervek. Hogy a város nem fog beleveszteni, kiszámíthatja minden ember egész könnyen. És ha fél vagy egy egész perczent veszít, megnyeri ezt bőven abban, hogy a közegészség ügyének áldozza, a mi elsőbrendű kötelesség, mint fél vagy egész perczent nyereség. És hogy nem fog megbotránkozni minden arra menő azon a sárvárin, a mit most ott lát, az is csak valami. És hogy szívesen eljár a közönség egy e város hírnevéhez és méltóságához illő fűrdőhelyiségbe s megtölti ezt is, a Madarász-uszodát is, meg ha még ennyi fűrdője is volna, azt is: így minden érdek és tekintet kielégítést nyert, pedig ez is csak valami. n.

Szent István király.

A nemzeti kegyelet legmeghatóbb ünnepeit üljük ma. Háromszorosan szent e nap. Szent, mert vallásunk egyik apostolának emlékét üljük, ki egy egész nemzetet térített át a keresztény vallásra. Szent, mert azon királyunk ünnepeit üljük, ki koronát szerzett királyainknak, mely azok felkent fején 800 év óta sohasem halványuló fényvel ragyog. És végre szent, mert a magyar állam megalakulása s consolidálódása az e napon ünnepeit nagy király személyével, nevével és alkotásai-val elválaszthatatlan kapcsolatban áll.

A népvándorlás utolsó villámsapásaként jelentek meg Pannónia határain a honfoglaló magyarok. Nem mint dülő csorda, vérnyomokon és égő üszkők között, hanem mint birtokba lépő törvényes örökök. Attila hagyományát elfoglalandó, jelenik meg az egyediség magyar nemzet. Tehát nem az eröszak szerzett nekünk hazát, nem a porba sújtott népek

előfordulván benne; feltűnő egyedül az, hogy a ruthéneknek csak három (barna, sárga és zöld) színök van. Minthogy a Zsolnay-gyár minden stílyben dolgozik, a gyűjtemény a múlt világot minden népének edényéből foglal magában egyes darabokat. A török stílyt leginkább áttört művü vagy virágos, a mórt berpádt oldalú, szemcsés felületű korsók, az aegyiptomiti haltestű emberfej, az ó-németet rajzok és sárkány, a híres Plissy-félet különös hamvas-kék szín, az indiait apró, szórt virágok, a japánit és chinait, melyek csak rajzra és technikára különböznek egymástól, fantasztikus állatok, különösen pávák, sárkányok, tigrisek, halak, lepkék jellemzik.

Jelenleg 3 nemből fejt ki a gyár rendkívüli tevékenységet. — Nagy mennyiségben gyárt magas, rítkó sárga színű, magyar vagy török stílyű korsókat és kulacsokat, (melyeket csaknem kizárólag Amerikába szállít), továbbá a lotusz-virág minden elképzelhető formájában bámulatosan nemes alakú, izléses virágos más tartókat s végre kancsókat, melyek minden rajz nélkül, egyedül a festő-anyagok kiterjeszkedési, összehuzódási és társulási törvényeinek alapján a legnagyobbúrbá sima vagy dudorodásos zománcot tüntetik fel. Ha egyebet nem hozott volna létre Zsolnay, e találmánya egymaga is halhatatlan nevet biz-

romja fölött épült fel államunk immár 1000 éves épülete. Talán azért is rendületlen az és daczol az idők viharával, mely 1000 éves fennállása alatt oly sok más államot söpört el mellette, mert átok nem terheli e földet. — Talán azért is szeretjük e földet — mint megbecsülhetetlen drága örökséget. Az ellenállás számba sem vehető a magyarok erejéhez képest, melyet az itt tanázó néptöredékekkel szemben kifejtettek. Meghagyták őket javaikban, sőt testvéreikül fogadták és tartják őket maig is. Nincs erre példa a világtörténelem könyveiben.

A magyar nép barbár és rideg vala a szelidebb erkölcsök és a nyugati civilizáció iránt és e mellett hűséges hagyományaihoz. Nem volt képes önmagától a nyugatiakhoz simulni. — Ridegsége jegét Szent István volt hivatva megtörni és a magyar népet a nyugati civilizációnak megnyerni. A kereszt viz első csepje, mely őseink fejére hullott, volt a jeladás arra, hogy nemzetünk az európai művelt népek sorába lépett.

A keresztény vallás avatott bennünket a nyugati népek testvéreivé, ledöntvén a bálványokat, melyek a civilizációtól elválasztó határkövek valának. A keresztény vallás szelidítő sugarai keltették ki a nemzet kebelén a szép és jó mindazon magvait, melyeket a jó természet vetett el abban. Szent István volt nemzetünk apostola. Szent István rakta le alapját európai műveltségünknek. Ész és erély, buzgóság és jámbor példa-adás valának a szent király eszközei. Ez vezette őt győzelemre, ez mentette meg nemzetünket az előző hódítók sorsától.

Szent István szerzett nemzetünknek koronát. Égből számozottunk, angyalok alkotásának mondja a hagyomány koronánkat, melyet a nemzet szent kegyelettel áll körül. Szentnek tartja azt még az elemző értelem is, mert a mi koronánk a nemzet akaratának kifejezője, symboluma. A nemzet akaratát pedig mindenkor szent vala. Így fogta ezt fel a nemzet mindenha, miért is törvényes királyának csakis a Szt. István koronájával megkoronázott fejedelmet tartotta. Szent István koronája tartja össze a magyar állam országit és királyságait. Ez köztűnk az összekötő kapocs.

Szent István koronája alatt consolidálódott a magyar állam. A törzsi szerkezet megszűnván, a népesség a király személyében nyert kifejezést. A királyság feloldott magában minden particularitást. Szt. István megkoronázatása volt a magyar állam ünnepe. Így tehát joggal mondhatjuk, hogy az egy-

tosítana neki Magyarország és a világ iparának történelmében!

Késő délután volt, midőn a gyár épületét elhagytam. Az uton eszembe jutott, hogy a francia. tehát egy idegen nemzet e jeles gyárost a legnagyobb aránnyal, diszkrévaléval s a becsületrend szalagjával tüntette ki, Magyarország pedig nem hogy méltányolná, de még csak tudomást is alig vesz róla. Szomorú dolog ez nagyon s így körülmények között csak 2 dolog szolgálhat vigasztalásul. Az egyik azon tudat, hogy a gyár fennállása saját erejéből biztosítva van, a másik azon remény, hogy az ország ezen meg nem érdemelt közönye előbb-utóbb el fog tűnni s élénk érdeklődésnek ad helyet. Erre enged legalább következtetni azon körülmény, hogy Széchenyi Pál gróf, földmiv., ipar-és kereskedelemügyi miniszter múlt hó 22-én somogy megyei birtokáról családja tagjaival Pécsre rándult, hogy e gyárat megtekintse s ekkor megígérte, hogy még egyszer meg fogja látogatni. A hazai iparra nézve óhajtandó, hogy e látogatás minél előbb megtörténjék.

(F. M.)

zég magyar államot Szent István keze, erélye alkotta meg. E kéz, „a dicsőséges szent jobb kez“ még most is épségben van; valóságos csudaként romlatlan az, kegyeletünk és tisztelőnk drága tárgya. E romlatlan szent jobb kéz, a hasonlat és vonatkozás legtisztább alakjában kereskedik államunk lételeért és fenyegetőleg emelkedik azokra, kik az egységes magyar állam felbontásán, a decentralisation erőlködnek. Minden szavuk, mit ez erőltetett küzdelemben kifejtének, istentelenség és csakis tehetetlenségük védi meg őket attól, hogy szentségtörést ne kövessenek el. Ti ábrándozók, ti hálátlanok, kikből a kegyelet és hála rég kihalt, a szellemi vaksg sötét leborult lelketekre — jöjjetek és boruljatok le e szent kéz előtt. Ha értelmetek gyöngye hogy felfogjátok: mi az a magyar állam, győzzön meg benneteket e kegyelettel örzött szent erekiye, mely 800 éves kezességet, bizonyosságot nyújt és nyújtand mindenha az idők végéig — a magyar állam mellett.

Mi pedig lelkesüljünk e megható nemzeti ünnepen, teljék meg szívünk örömmel, gyuladjon fel benne a nemzeti kegyelet lángoló tüze. Erősbítsük e lelkesedés lángjainál a hazát, e mindenekfölött kedves hazát és dicső királyunk, mint Szent István törvényes utóda és a nemzet akarata folytán törvényes örököse iránti áldozó szeretetünket.

Botond.

Negyedéves állampénztári kimutatás.

A pénzügyminiszterium szétküldötte az állami pénztáraknál f. évi április hó 1-től június hó végéig előfordult bruttó bevételekről és kiadásokról szóló kimutatást, összehasonlítva a tételeket az 1883 évi hasonló eredményekkel. Kiemeljük a kimutatásból a következő főbb összehasonlító tételeket:

Az egyenes adók befolyása 652,832 firtal volt kedvezőlenebb, mint a tavalyi ápr.-júniusi negyedben; a fogyasztási adókból ellenben több volt a bevétel 771,400 firtal; ugyszintén a jogilletékekből 321,862 firtal; a dohányjövédéki bevételeknél kedvezőbb az arány 1.138.210 firtal, ellenben a pénzverde bevételeinél 1.004,899 frt csökkenés mutatkozik. Kedvezőlenebb tételek még: államvasutak, gépgyár és diósgyőri vasgyár jövedelme 869,414 firtal, állami javak eladásából kevesebb folyt be 624,198 firtal, telepítvényesek által fizetendő vételárak és kamatok fejében mindössze 162,937 frt folyt be a tavalyi 2-ik évnegyed 6.720,305 firtjával szemben, az eredmény tehát kedvezőlenebb 6.557,368 firtal; az összes bevételi eredmény kedvezőlenebb 9,521.911 frt 96 krral. A kiadások összege volt a 2-ik évnegyedben 70,350,344 frt 29 kr., azaz 254.636 frt 85 krral kedvezőlenebb.

A kimutatáshoz csatolt felvilágosítások a következő adatokat tartalmazk:

Az 1884 év II. negyedében a bevételi eredmény kedvezőlenebb 9,521.911 frt 96 $\frac{1}{2}$ krral. Ebből azonban levonandók a következő bevételi kevesebbetek: a) a kincstári telepek terhére az 1883. évi XLI. t. cz. alapján felvett kölcsönre 1883. II. negyedévben befolyt 6,755.885 frt 42 kr., b) az 5% papírjárdék kötvények eladásából és a Tisza és szegedi kölcsönalapból szintén 1883. II. negyedévben befolyt 2,803.471 frt 31 kr., összesen 9,539.356 frt 73 kr.

Ezen összeg kiválasztása után az állami jövedelmek kezelése az 1884. évi II. negyedében az 1883. évi hasonló időszak eredményekkel szemben kedvezőbb 17.444 frt 76 $\frac{1}{2}$ krral.

Mindenek előtt megjegyzendő, hogy: 1) a Tisza és szegedi kölcsön évi járulékaival

fedezésénél 250.320 frt 82½ kr., 2) a pénzverdénél 1,004.899 frt 41½ kr., 3) az állami vasutaknál 869.414 frt 39 kr., 4) az állami jóságok eladásánál 624.198 frt 87½ kr., egészen 2,748.833 frt 50½ kr. bevételi kevesebbet visszamaradásnak nem tekinthető, mert a Tisza és szegedi kölcsön évi járulékaival mutatózó bevételi kevesebbet onnan ered, hogy a múlt évi 1,143.778 frt 07 kr. eredményben — a kincstár által mult évben igénybe vett összeg után járó járulék 403.133 frt 76 krral foglaltatik, míg a f. évi kezelésben e czimen csak 38.711 frt 79½ kr. nyer kifejezést. Ezen kezelés csak áttűtő tételt képez és a bevételi kevesebbet a kiadásoknál függő államadósságok czimén mutatózó megtakarítással ellensúlyoztatik.

Valóságos visszamaradás mutatózik: az egyes adóknál 652.832 frt 71½ krral, agiónyeremény, díjak és lottójövedékeknel 50.727 frt 82 krral, a sőjövédékeknel 66.546 frt 13½ krral, az államjóságoknál 45.103 frt 19½ krral, a bányaigazgatóságoknál 26.495 frt 36½ krral, fémkohászat- s kőszénbányáknál és sótermelés s felhagyott bányaüveknél 356.553 frt 98½ krral, az állami nyomdánál 103.865 frt 06½ krral, a telepítvényesek által fizetendő váltságdíjaknál 171.588 frt 65 krral, a különféle átmeneti bevételeknél 138.198 frt 29 krral, és a dávidánál 76,341 frt 73 krral.

Egészben tehát kevesebb folyt be: 1,691,252 frt 86 krral.

A kiadások, dacára annak, hogy az 5% papírjárdék kamatainak beváltása uán — az újabb kibocsátások folytán emelkedet tőkének megfelelőleg = 2,035,234 frt 68½ krral több adatot ki, a végeredményben csak 254.636 frt 75 krnyi nagyobb összeget mutatnak ki.

Ha már most a kimutatot- 17.444 frt 76½ krnyi bevételi többletből levonatik a nagyobb kiadás 254,636 frt 75 krral, a II. negyed mérlege kedvezőtlenebb 237,191 frt 89½ krral.

Az I. negyed mérlege pedig a következő volt 642,919 frt 09½ krral.

E szerint az 1884. évi I. félév kezelésének mérlege a mult év I. feléhez képest kedvezőbb 405,727 frt 11 krral.

Ország-Világ.

Pécs, kedd augusztus 19-én.

Németország.

A találkozás Bismarck és Kálnói között Varzinban megtörtént. A lapok e találkozásához, épen úgy, mint az ischlihez, mindenféle kombinációkat fűznek. Mi igaz belőlök, mi nem, annak megítélése nem áll tehetőségünkben; de tekintetbe véve azon körülményt, hogy Derenthal egyiptomi német konzul is megjelent Varzinban, továbbá azon tollharczot, mely Anglia és Németország hírlapjai között kitört, nagyon valószínű, hogy a kanzellár és külügyministerünk az egyiptomi ügyeket és a szemünk láttára alakult német-angol viszonyokat is alaposan megbeszéltek. — A választási mozgalmak az egész országban megindultak.

Franciaország.

A kongresszus 9 ülés után feloszlott. Eredménye a szünet nélkül meg-megújult és leirhatatlanul heves jelenetekon kívül az, hogy a törvényhozás megnyitásánál eddig szokásos isteni tisztelet eltöröltetett, továbbá kimondott, hogy a köztársasági államforma sohasem lehet revizió tárgyává s hogy a trónkövetelő családok tagjai a köztársaság elnöki

hivatalát nem viselhetik. Egyik intézkedést sem tarthatjuk helyesnek. Az isteni tiszteletet már csak a vallás és a mult idők hagyományai kedvéért is megtarthatták volna, mely hagyományokat minden jóra való államnak tiszteletben kell tartani. Az államforma megváltoztathatatlanágának kimondása sérti az utódok rendelkezési szabadságát s e korlátozás teljesen időleges, mert csak addig tarthat, míg egy esetleges többség másként nem határoz. A trónkövetelő kizárása az elnöki hatalomból pedig a legnagyobb jogtalanság s nem más, mint kivételes állapot teremtése egysékre nézve, mely kivételes állapot a köztársaság követelményeivel homlok-egyenest ellenkezik. Míg a trónkövetelő családok francia polgári jogaiktól meg nem fosztatnak, jogaiknak legcsekélyebb csonkítása is törvénytelen.

Anglia.

A királynő az alsó-ház üléseit királyi leirattal elnapolta. A királyi leirat hangsúlyozván az összes udvarokkal való jó viszonyt, sajnálatát fejezi ki, hogy az egyiptomi konferencia nem sikerült s kijelenti, hogy kormánya a Nilus partján a reááramló köteleseket teljesíteni igyekedend. Felemlítve a hozott jelesebb törvényeket, (melyeknek száma alig 4—5) a királynő örömeinek ad kifejezést a fölött, hogy Irhonban az elkeseredés csökkent s hogy az angol nép a választási reformkérdéssel oly tüzetesen, lelkesülten s törvénytisztelettel foglalkozik. — Az angol hírlapok közül nehányan a „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” fenyegető hangú ciklére igen nyugodtan felelnek s elítélik az angol kományt, mely szerintők a Kongo, Angra-Pequena és egyiptomi kérdést úgy tárgyalta, mintha Anglián és Franciaországon kívül más ország nem is léteznék s ez által a németek annyira szükséges barátságát veszélyezteti.

Törökország.

A szultán kezdeményezésére a török kormány, mely utóbbi időben az európai kormányoknak oly sok galibát okozott, megváltoztatta eljárását; lemondott azon tervről, hogy a konstantinápolyi egészségügyi bizottságba török orvosokat nevezzen ki s hogy az idegen póstahivatalokat bezárassa. Ez ügyben később, az összes európai kormányok megalapodásai szerint fognak határozni.

Olaszország.

Néhány nappal előbb az angol kormány, most pedig Bismarck herceg intézett köszönetet az olasz kormányhoz, amiért az egyiptomi konferencián a német egészségügyi terveket s német meghatalmazottaknak az egyiptomi adóssági bizottságba való felvételét támogatja. Az olasz kormánylapok kinyilatkoztatják, hogy Olaszország viszonya az osztrák-magyar-német szövetséghez változatlan s hogy barátságuk az angolokkal sohasem fogja őket az említett szövetség felbontására és egy új kötésére bírni. — Nekünk úgy tetszik, hogy Olaszországnak rövid időn vagy le kell mondania az angol barátságról, vagy ki kell lépnie az osztrák-magyar-német szövetségből. A meghasonlák Németország és Anglia között, bármint szépségek is a kormányok a dolgok, sokkal mélyebb és sokkal közelebb áll teljességéhez, mintsem gondolnók s ez esetben Bismarck bizonyosan azt fogja mondani, hogy „ellenségem barátja nekem is ellenségem.”

Hölzl Serafcus Ferencz.

A szem lecsukódott, a szív megszűnt dobogni. — Hölzl Ser. Ferencz nincs többé az élők sorában. — Hétfőre virradó éjjeli 2 óraker meghalt. Gyászol a zenevilág, mert egyik kitűnőségét most helyezik a ravatalra.

Gyászol városunk, hol sok időt töltött és a mely második hazájává lett e nagy zeneköltőnek.

Hölzl S. Ferencz a cs. és kir. „Médaille für Kunst und Wissenschaft” tulajdonosa, született Malaczkán (Pozsony-megye) 1808. márczius 14-én. Alsóbb tanulmányai végeztével a Pálffy Nándor-féle színi képezde növendékei sorába vétetett föl. Itt nyervén kiképzését, kardalnok lett a bécsi nagy operánál. Ugyanezen időben Bécsben a piaristáknál hegedűn és zongorán kezdett játszani, és e hangszereken a tőkély magas fokáig vitte. Már 18 éves korában, 1826-ban a Szt. Annai képezdénél zenetanára lett.

1841-ben Krakkóba költözött, hol Subirmirzski herceg leányait oktatta a zenében, majd ismét visszatért Bécsbe, hol 1841-ig tartózkodott. Ekkor Insbruckba ment, hol 1842-ig az ottani zenegyylet igazgatója lett. Ezen életkőre arról is nevezetes, hogy ekkor alapította Insbruckban az első férfikart, mely monarchiánk legreggibb férfikara.

1843 október 3-án jött Pécsre, hol mint székesegyházi karmester szerződöttetett és ezen állásában, melyet 41 évig töltött be, érte őt a halál. Utolsó éveiben betegsége által megtörtetve, visszavonulva élt és nem vezette a kart, azonban a kegyelet és tisztelet nem akarta betölteni az üresen álló hivatalt, csupán helyettesítette őt.

A magas képzettségű zenész hivatásszerűen töltötte be állását. Örökös munka és hangya-szorgalom képezte állandó jellem vonását. Valóságos zenei ihlettel áldatott meg a természetből, melyet örökbecsű műveiben oly fényesen értékesített. Hossza sora van zenei alkotásainak, melyeket elszámolni itt terünk nincs. Csakis a legkiválóbbakra szorítkozva igazoljuk be a nagy zeneköltői nevet, melylyel őt a zenevilág elnevezte — és méltán.

Városunkban írta 1852-ben „Koronázási miséjét” D-durban, mely Ő Felsége által arany-éremmel jutalmaztatott. Ugyancsak Ő Felsége nászünnepele alkalmával, „TeDeum”-ot írt, melyet Ő Felsége legkegyesebben magán könyvtárába helyeztet el. Szerzett 6 nagy misét, 10 kisebbet. „Ecce sacerdos magnus” offertoriumot. Számos graduálét, antifonát és offertoriumot, 7 zsoltárt és egy „Ave Maria stella” czimű hymnust. Egyik legkiválóbb alkotása, nagy „Requiem”-je, melyet br. Prandauknak ajánlott. Általában fényes tehetséget az egyházi zene terén értékesítette.

Azonban a világi zene terén is kivívta magának a „kiváló” nevet, mint azt számtalan elismerő okmányban találjuk. Írt dalokat, balladákat („Mühlenlieder, Waldstimme, Negersclave”). 5 Schreich-quartettet, egy Triot zongorára, hegedűre és cellora. Nagy hirre tett szert Piano-Violin Sonátá-ja. Ezen művekkel alapította meg nagy nevét és vonta magára a zenevilág figyelmét. Számos dal és zenegyylet sietett elismerő levéllel kitüntetni és tagjai sorába venni. Tiszteletbeli tagja volt a bécsi karnagy-egyletnek, a salzburgi Mozarteumnak, a salzburgi templomi zenegyyletnek, továbbá a pozsonyi, kőszegi, eszéki és pécsi ének — illetve zene-egyletnek.

A kiváló zenész és zeneköltő nincs többé, de a tisztelet és elismerés sohasem szűnik meg a kiváló férfiú iránt. — Temetése ma d. u. 5 óraker megy végbe.

Legyen neki könnyű a föld! D.

Hirek.

Ő Felsége a király születésnapját Pécs sz. kir. város is méltó képen megünnepelte. Számos köz és magán épületen nemzeti lobogók lengtek s a lucemi templomban fényes isteni tisztelet tartott, melynek szertartásait Dulánszky Nándor püspök ő Nagyméltósága végezte. Az isteni tiszteleten részt vettek a kanonoki testület, a zirci tanár-testület, a megyei és városi hatóság, a honvédtisztakar s egy század legénység, a pénzügyigazgatóság, a „Rudolfium” árvái s nagy számú díszes közönség. Az ünnep alkalmából Dulánszky Nándor ő Nagyméltósága fényes ebéddel adott, melyen városunk egyházi, polgári és katonai kitüntetési hivatalosok voltak. A pecsenyénél Dulánszky Nándor püspök ő Nmsza Király ő Felségére gyönyörű felkötést mondott, melyet a társaság állva halgatott végig.

Hymen. Kerbolt Ferencz megyei hivatalnok f. hó 18-án, Hétfőn eljegyezte Gróf Ilona kisasszonyt.

A törvény. Pécs sz. k. város közönsége a legutóbb tartott városi közgyűlésen elhatározta, hogy az alsóhatár vadászterületének ki nem adása ügyében felír a ministeriumhoz. Erre vonatkozólag a minister 41423 számú rendeletében tudatja a várossal, hogy ő a törvény alól kivételt engedélyezni nincs feljogosítva, utasítja tehát a város közönségét, hogy a törvény kötelezményeinek minél előbb szerezzen érvényt. Ennél fogva Pécs sz. kir. városának alsó-határában a vadászati jog árverés útján bérlé fog adni.

Pécs sz. kir. város területén a tisztii főorvos jelentése szerint Julius hóban született összesen 95 gyermek, meghalt 84 egyén, kik közül 4 idegen s így a születések száma a halálozásokét 15-tel multa felül. A születettek között volt 49 fiú és 46 leány, vallásra nézve r. cat. 81 ágostai 5, izraelita 9; törvényes származású 76, törvénytelen 19. Házasságra lépett 21-pár. A piacon higitott tej 3 izben, romlott hús nemű 1 izben, értelen gyümölcs 5 izben, romlott hal 3 izben kifogásoltatott és semmisített meg. Az összes helybeli gyógyintézetekben 379 beteg ápoltatott, közülök 27 közöltségen.

A budapest-pecsi, mohács-pecsi és pécsbarcsi vasut a Szt.-István ünnepek alkalmával vonalainak állomásairól Budapestre utazók számára, a II. és III. kocsiosztályban f. hó 18-ától 28-áig terjedő érvényenyl 50%-kal mérsékelt menet-térít jegyeket léptetett életbe.

A pécsi kir. ügyészségnek julius havi jelentése szerint a rablétszám a hó utolsó napján 214 egyénből állott; ezek között volt a) előzetesen letartóztatott vagy vizsgálat alatt 15, b) felebezzés alatt 11, c) jogerejüleg elítélt 188, ez utóbbiak között egy éven felüli fegyház vagy börtönbüntetésre elítélt 90 egyén van, közülök 15 fegyvenz elszállításra felterjesztetett. A rabélemezőnek kifizetett 1029 frt 45 kr.; rabtartási költségterítmeny ezimen befolyt 75 frt 50 kr. A rabunkábból befolyt 8 frt, mely összegből 1/3 rész a munkások részére visszatartott. Halálozás csak egy esetben forult elő.

Nyilvános köszönet. A „Pécsi polgári casino” által f. é. július 19-én saját könyvtára javára rendezett sázenacestélyi alkalmával felülfizettek: Ruvald Alajos 2 forintot, Hartl Ferencz úr 1 frt 20 krt, Barnaky Gyula, Pertl Antal, Peitler Imre urak és Vég János ur, mint vendég 1—1 frtot, Konkoly Ágoston, Dr. Toldy Béla és Schwarz Gyula urak 50—50 krt. A nemeskeblű felülfizetőknek a válaszmány ez uton is nyilvános köszönetet mond. A titkárság.

A baranyamegyei gazdasági egyesület által folyó évi szeptember hó 8-án Németbólyon megtartandó szarvasmarha szemle költségére kegyesen adományoztak: dr Dulánszky Nándor ur, pécsi megyés püspök ő Nagyméltósága 100 frt, Nádosy Kálmán 25 frt, Szilágy Ferencz ő Méltósága 10 frt, Kovácsics testvérek 10 frt, Girk Alajos kanonok ur 6 frt, Zsinkó István kanonok ur 6 frt, Dobszay Antal kanonok ur 5 frt, Pollák János

kanonok ur 5 frt, Fesztl Károly kanonok ur 5 frt, Troll Ferencz ő Méltósága 2 frt, Seifricz István kanonok ur 2 frt, Mendlik Ágoston ur 6 frt, Egrý József ur 5 frt, Jeszenszky Zoltán ur 5 frt, Jeszenszky Ferencz ur 5 frt, Laszberg Arthur gr. 2 frt, Sey László ur 1 frt, Szegedy Flőp ur 1 frt. Fogadják a nemes adakozók e helyütt is egy az egyesületnek, valamint a közönségnek hálás köszönetét.

A ki az életét megunta. Muskatecz Ferencz cilli illetőségű 23 éves timárségéd Pécssett f. hó 17-én 2-szer (másod-izben az épülő Engel-féle helyiségben) kísérte meg — akasztás útján — az öngyilkosságot. Szándéka mind a két esetben megilusult, a rendőrségre vitették, hol az öngyilkossági kísérlet harmadszor is elkövette. Minthogy tettét elmezavarnak tulajdonítják, megfigyelés végett a kórházba szállítattott.

Utólerő a sors. Gráf Mihály és Gráf József, ismert verekedő testvérpár, kik közül az utóbbi tényleges szolgálatban levő katoná, Plháł Ferencz tégelavetővel, ki szintén hírhedt verekedő, vasárnap összeveszték és ez alkalommal Plháł a katonát késsével megszurta. A két testvér e miatt boszut forralva kiment a téglaházhoz s ott Plháłt úgy elverték, hogy korházba kellett szállítani, hol ápolják ugyan, de életbe maradásához nagyon kevés a remény.

Blaha Lujza pezsgő. A napokban bocsájtotta piacra Littke L. helybeli baranyamegyei nagy borkereskedő és pezsgőbörgyár czég Blaha Lujzáról, a nagy művésznőről nevezett, újonnan előállított pezsgőjét. A mult szini időszak alatt, midőn Blaha Lujza asszony színházunkban vendég szerepelt, tiszteletére rendezett disztrakción a pezsgőbör anynyira kivitta a diva tetszését, hogy annak dicsérettel adott kifejezést. Ennek alapján a nevezett czég, a diva tiszteletére és kegyes engedelmmel e pezsgő fajt róla nevezte el. — A kiállítás pompásan sikerült; a palackokat Blaha L. asszony pompásan sikerült színes képe, paraszt menyecskét ábrázolva, eredeti aláírásával díszíti. Kiállításra vonzó, a tartalma, hogy milyen, megtudjuk, ha kigugrott a dugó.

Puks Ferencz, kitünő zene- és énektanártól „Felhívás” címmel egy kis, 14 oldalra terjedő 20 krajczáros füzet jeleat meg és küldetett be szerkesztőségünkhez, hivatottsággal és kedvvel bíró felmőtteink (15—28 éves hölgyek, 17—30 éves urak) alapos, biztos, olesó és gyors kiképzése tárgyában a templomi, szinpadi és hangversenyénekési, a zene- és énektanári s az egyházi és színházi karmesteri pályára. Szerző a füzetben az említett czéla felállított tanfolyamainak szervezetét, tantervét, felvételi és tanítási feltételeit közli. A füzet kapható a szerzőnél Budapesten, Ke-repesi udvar, földszint, 19-ik szám, a hová az előleges bejelentések a tanfolyamba való felvételt végett is intézendők. — A felvételi vizsgák szept. 1—8 ig minden nap délelőtt 11—12 óráig tartanak. A tanítás 9-én veszi kezdetét. A vizsga és felvételi díj 5 frt. A teljes kiképzés időtartama a kellő zenei előismeretekkel bíró tanulók számára 1—2 év a magánénekési, 1—3 év a zene- és énektanári és karmesteri pályára. Kezdők számára 3 év a magánénekési, 4 év a zene- és énektanári és 4—5 év a karmesteri pályára. Tan-dij havonként 15 frt.

A harkányi tüzről. Lapunk mult számában a 11-iki harkányi tüzről közölt tudósításunkat örömmel igazítjuk helyre annyiban, hogy csupán egy szalma-kazal égett le, ház pedig nem. A teljes szélcsendben sikerült a harkányi tüzoltóknak a házat megmenteni, sőt még a második kazal szalmát is, mely pedig a kigyulladtól csak néhány ölnyire feküdt.

A budapesti állatkertben minden intézkedések megtették arra, hogy a Szt.-István napi országos ünnep alkalmából a fővárosba ránduló vidéki közönség azon idejét, a melyet az állatkert megtekintésére fordít, élvezettel tölthesse el. Az ez év folyamán nagyobb számban beszerzett ritkább és értékesebb állatokhoz néhány érdekes példányt legutóbb az állatkertben tartózkodott Szingálóktól is

átvett az igazgatóság. Kílátás van arra is, hogy a fővárosi közönség által annyira csodálat és kedvelt Spelterini is be fogja magát mutatni a közönségnek. Olvasóink közül azok, a kik az országos ünnepre fel-áundulnak a fővárosba, bizonyára nem mulasztják el megtekinteni az állatkertet.

Városi árvaügy. A lefolyt félévben az összes gyámoltak és gondnokszá alatti levők száma 1369 volt, ezek közül víznyontan 419, iskolaköteles 850, iskolába járt 841. — Gyám-pénztárilag kezeltetett készpénzben, magán könyvekben, államkönyvekben, érték-papirokban, takaréktári könyvecskében, ékszerekben és drágaságokban 822,696 frt 17 kr., ebből összesen kiadott 156,686 forint 84 krajczár.

Aradi Gerő színtársulata a „Zalam.” közlése szerint rövid időre, a legújabb darabok előadására Zala-Egerszegre szandékozik menni. Az előadások f. hó 23-án kezdetének meg s szeptember 10-éig tartanak. A társulat Zala-Egerszegről Szombathelyre megy, onnan pedig okt. 9-én Pécsre jön.

Radegundban, a „Vasm. Lapok” közlése szerint — 780 vendége közül 500 magyar. Az egész vidéken magyar szó hangzik s az idegenek rendszeresen tanulják a magyar nyelvet. A fürdőtársaság elnöke még eddig mindig magyar volt, valamint a rendezők és a táncosok nagy része is. Mint a nevezett lapban Bajza István írja, a legújabb időben oly híressé lett osztrák- és magyarfaló agitátor, Starcevicz Dávid is több horvát társával Radegundban húsel. Fejének nagysága és testi magassága óriási, úgy, hogy meglelenésekor töle meg nem ijedni valóságos merénylet. E merényletet mégis elkövette egy magyar magánzó, kit Starcevicz uraság nem átalított megszólítani azért, hogy nyilvánosan magyarul beszélt és ki viszonzásul Starcevicz nagy fejével közvetlen érintkezésbe lépett. Tekintettel a számos magyar fürdővendégre, a zenekar magyar notákat is huz s a programban hűségesen benne van, hogy: „Alkereszti lani,” meg a „Vízontalásch” és az „Egi zegeni legeni buja.” Bizony, ennyi magyar nyelvtudomány sok egy némettől.

A siklósi négy osztályú közösi polgári fiúiskolában a beiratások f. é szeptember 1. 2. és 3. napján eszközölteknek. Felvételnél oly növendékek, a kik az elemi iskola négy osztályát sikerrel végezték. A latin és francia nyelvek ezen polgári iskolában mint rendkívüli tantárgyak előadnak, tehát a gmnasium vagy reáliszkola megfelelő osztályába a polgári iskolát végzett tanuló felvételi vizsgálat alapján átléphet. Siklósi, 1884 augusztus 18. Az igazgatóság.

A Duna áldozata. Mint a „Mohács és Vidéke” írja, Schneider Menyhért d.-szekcsői lakos e hó 10-én délelőtt pálinkától felhevült áhapatban a szigetbe csolnakázott, hogy fiát hazahozza; a malmoknál csolnoka felborult, de ő bizván uszó tehetségébe, nem kiáltott segítségért, hanem csolnoka után uszott; uszák közben azonban gőresöt kapván, néhány persz mulva nyomtalanul eltűnt a Duna hullámaiban. — Özvegyet és két gyermeket hagyott hátra.

Egy megindító köszönetlevél. Budapest, június 24. Tisztelt uram! A Mindenható Úr Isten ezerszeresen fizesse meg mind azt a jót, a mit ön velem tett! Erős szivdobogásom, szédülésem, gromorgócsóm mind eltűnt. A jobb időkbén Fischer tanár húsz évig volt háziórosom, de nem segíthetett rajtam, — őnt pedig a mindenható Isten küldte hozzám, azért egész lelkemből buzgólkodni fogok, hogy az ön nagybecsű labdacsait ajánljam mindenkinek; a mai időben úgy is igen sok a nyeglegség, annyira, hogy az emberek már nem hisznek másnak, csak ha magok megpróbálják. Ha módomban volna, újsígha tetétném a nevem alatt, hogy aztán az emberek hozzám jönnének s tudakozódának. De én szegény a az egész világtól, mindentől elhagyottat asszony vagyok, csakis egy vizsgálatot küldött hozzám a Mindenható Isten, az ön svájci labdacsait, melyek szenvedéseimtől megszabadítottak. Csókolom kezeit szám-

talanszor, s hálaosan köszönöm mindam a jót, a mit velem tett, s a mit csak imádsággal juttalmazhatok meg. Alázatos hála szolgája, özvegy Mihályovics Anna. Szegények háza, ajtószám 100.

Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsi dobozok 70 kr-ával minden magyarországi gyógyszer-tárban kaphatók. Gondosan meg kell nézni, hogy minden dobozon rajta van-e fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névalírása.

Piacz.

Pécs, 1884. augusztus 13-án.

Amerika folytonos ársüllyedései már hosszabb idő óta oly annyira befolyásolják a continens minden piacát, hogy nálunk is a lángha irány teljesen meggyökerezett, és nagy dérouthban nyert kifejezést.

Az árak úgy szálltak le, hogy a termelők az eladástól egészen visszatartják magukat, azt hívnék, hogy az irány ennél fogva ha csak szórványosan is, erősödik, mint azt a tapasztalat annyiszor bizonyította.

Az idén azonban sajnos ezen fogás nem fog használni, mert külföldnek is bő az arata és gyér a fogyasztása, úgy hogy kivitelünk, mely most csaknem szünetel, nagyobb mérveket ölteni alig fog, és mi azon nézetben vagyunk, hogy a mennyire vizsgálatlan az üzlet is, jelenleg a helyzet javulását nem remélhetjük.

A határüzletben plane „panique“ uralkodik, és mindenki siet kötelezettségeiből kibontakozni.

A pécsi piacon a beszállítások közepes mértékben folynak és a helyi fogyasztásnál nyernek keletet.

Árak:		
Buza	minőség szerint	frt 7.30—7.80
Rozs	"	" 6.20—6.50
Kétszeres	"	" 6.80—7.00
Arpa	"	" 6.50—7.50
Zab	"	" 6.00—6.20
		H. Zs.

MENETREND.

A Budapest-pécsi vasut.

Nappali vonatok:

Pécsről indul	11 ó. 05 p. d. e.
Budapestre érkezik	8 ó. 15 p. este.
Budapestről indul	8 ó. 15 p. regge
Pécsre érkezik	5 ó. 35 p. este.

Éjjeli vonatok:

Pécsről indul	6 ó. 10 p. este.
Budapestre érkezik	6 ó. 20 p. reggel
Budapestről indul	7 ó. 45 p. este.
Pécsre érkezik	9 ó. 37 p. d. e.

A Mohács és Pécs közti vasuton.

Mohácsról Pécs felé indul reggel	5 óra 15 perc.
d. e.	10 óraker.
d. u.	3 „ 15 „
Pécsről Mohácsra indul	reggel 6 óra 10 perc.
d. e.	11 „ 17 „
este	7 „ 37 „

A személyszállító- és pósthajók a Dunán következőleg közlekednek:

Személyhajók:

Budapestről Mohácsra naponta déli 12 óraker.
Mohácsról Budapestre naponta 1 óraker délben.

Pósthajók:

Budapestről Mohácsra naponta esti 11 óraker.
Mohácsról Zimonyba naponként 8 óra 15 perc. reg.
Mohácsról Orsovára — Galacra szerdán, pénteken és vasárnap 8 óra 15 p. reggel.
Mohácsról Budapestre naponként 2 óraker reggel.

A szerkesztő üzenete.

Jó barát. Kívánsága szerint intézkedtünk. Reméljük, hogy ama szép vidéken is meg fog lapunkról emlékezni.

F. M. Harkány. Örömet adunk helyet a helyreigazításnak. Örömlünk akkor volna teljes, ha becses soraihoz többször is lenne szerenésnek.

B-d. Majdnem elkésett.

St. M. Kaposvár. A lappéldányt megküldtük. Mondanunk sem kell, hogy rendelkezésére állunk.

Amerikai Nemzetőr. A július 15-ki számot nem kapván, laptársunk igen lekötözte, ha azt nekünk beküldené. Üdvözlöt a tengeren túl.

Sz. F. Siklós. Máskor is és mindig igen szívesen.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos

Fekete Mihály.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdetőfelnek külön lakezímével is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válaszra szükséges póstabélyeg beküldetk.

Pince kerestetik ezer akóra, bővebb tudósítás Scitovszky-tér 12. (régí szám alatt.

Egy öt év óta játszott jó karban levő gordonka 15 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatal.

Kerestetik egy tevékeny fiatal ember, a ki magát helybeli úgynöknek akarja kiképezni, egy jól bevezetett házi cikk eladására, csekély fizetést és magas jutalékot (Proviziót) szerezhet. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 702

Egy földszinti ház szigeti városrész Kilmó utcában jutányos feltételek mellett eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 781.

A nagy Skokói hegyben egyik a legszebb és legjobb szálló nagy emeletes présházzal, 800 akóra való boltozott pincével, egész felszereléssel és 300 akóra becsült idei termékkel együtt, kedvező feltételek mellett, szabad kézből eladó. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Uri házból való egy-két iskolás leánya egy előkelő háznál teljes ellátásra felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatal. 784

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a város közelében, a szigeti ország-ut alatt jutányos áron eladó, vagy haszonbérbe vehető. 161

Egy józan erkölcsű megbízható fiatal ember, német magyar írástudó, alkalmazást keres, házmesternek, munká felügyelőnek, pénzüszdönnek magtárosnak vagy ezekhez bármi hasonloulak, kívánatra szíz frt biztósítékot adhat. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 767

Iskola hirdetés.

Ezennel tudtára adom tisztelettel a t. cz. szülőknek, hogy nyilvánossági jelleggel bíró 6 osztályú

leány- tan- és nevelő-intézetemben

(Hunyady-utca 6. szám)

a beiratások és félételek f. évi augusztus utolsó és szeptember 1-ső napjain eszközöltetnek.

Intézetemben a növendékek értelmi-, vallás-, erkölcsi és testi kiképzéséről egyaránt gondoskodva van.

A növendékekért a beiratási díjon kívül, tandíj fejében havonként az I. és II. osztályban 2 frt, III. és IV. osztályban 3 frt, V. és VI. osztályban 4 frt fizetendő; betudva a francia nyelv tanítását is.

Mint eddig, úgy ezentul is fogadok növendékeket mérsékelt feltételek mellett, belakásra teljes ellátással, sőt még olyan vidéki leánykakat is, kik tanulmányaikat a polgári iskolában folytatni akarják; és alkalmat nyernek a belakó növendékek a szabad időben a francia nyelvbeni társalgásra.

Eddigi 15 évi működésem arra enged következtetni, hogy ezután is számosan fognak megfizetni bizalmukkal, melynek minden tekintetben megfelelni törekvésem leend.

Pécselt, 1884. augusztus 18.

Tisztelettel

Werner Magdolna
leány-tanintézet tulajdonosnő.

389

1884.

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Özv. Hengl Mártonné végrehajtható Metz Antal, Schellenberger Anna és Stengert Konrad végrehajtást szenvedők elleni 50 frt és járuléka iránti végrehajtási ügyében a véendő 662. sz. tjkvben felvett a) I. alatti 96. hsz. 264 b sz. kisház és 97. sz. kert 432 frt. A véendő 678. sz. tjkvben felvett 2093. hsz. szálló 292 frt. 2094. hsz. 356 frt és a véendő 429. sz. tjkvben felvett 2078. hsz. szálló 700 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, s hogy a fenebb megjelölt ingatlanok az 1884-ik évi **september hó 2-ik** napján d. e. 10 óraker Véménd községi bírói lakban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatul fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 43 frt 20 krt, 29 frt 20 krt, 35 frt 60 krt és 70 frtót készpénzben, vagy az 1881-ik LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám a. k. igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadék-kepes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécselt, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1884. évi június hó 20-ik án.

kiadta:

Visy Pál,

kir. törvényszéki jegyző.

791

Ház- és szőlőeladás.

Pécsett, a budai külváros vásártér 29. sz. alatti
Bors-féle ház
 sütődével, több bolttal és megfelelő lak és üzleti helyiségekkel,
 nemkülönben egy a Meszes hegyben fekvő

szőlő
 szabad kézből eladó.

— A sütőde október 1-től haszonbérbe is vehető. —

Bővebb értesítést ad:

Dr. Bors Emil
 Pécsett.

Legjobbak a világon

és egyszerű, valamint tartós szerkezetűknél fogva minden
 más varrógépek között előnyben részesülnek.

Helyben valódiak csak

NEIDLINGER G.-nél PÉCSETT, FERENCZIEK UTCZA 6. SZ.

1445
 I 1884. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt kir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a szerint közhírré teszi, hogy a szent-lőrinczi kir. járásbírótság 1882. évi 2140/I. sz. és 1883. évi 1182/I. sz. végzése alapján Ruzsicska Ede n.-kanizsai lakos javára Keresztes Péter kákicsi lakosnál 700 frt o. é. tőke és jár. kielégítésére bíróilag le és felülfoglalt s 724 frtra becsült lovak, szarvasmarhák, disznók, gazdasági és házi eszközök, butor és ágynemű, ugy gabonából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén Kákicson leendő esz- közlésére f. é. augusztus hó 30-ik napjának reggeli 9 órája határidőül kitűzetik s ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. § ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Szent-Lőrinczen, 1884. évi aug. 12-én.

Könczey György,

kir. végrehajtó.

788

Dömel Nándor

hirdető, tudakozó és szolgálatközvetítési
 ügynöksége Pécsett, József-utca 21. szám.

Egy 35 éves férfi ki több helyről igen jó bizo- nyítványt bir, mint felügyelő úrasági — vagy iroda-szolgá helyben vagy vidékre aján- kozik. Ha követeltetik 100 frt óvadék összeget tesz le.

Egy családos ember mint felügyelő keres helyet. 100frt óvadék összeget tesz le.

Több ház és szőlő kerestetik megvételre, vala- mint jutányos eladásra is.

Egy 30 éves magyar nő a ki háztartás minden nemét érti, mint gazdaasszony vagy kulcsárnó helyben vagy vidékre ajánkozik.

Egy gazdasági hivatalnok a l k a l m a z á s t keres.

Egy okl. tanítónó, aki magyar és német nyelvre képesített, ajánlja magát kü- lön órák adására háznál vagy saját lakásán.

Férfi és nőcseléd azonnal elhelyezett- nek. Bővebb értesítés nyerhető Dömel Nándor ügynökségénél, ki egyuttal szobafestői és mázolóli üzletet is bátorodik ajánlani.

787

Kiadónival Budapest, V Nádor-utca 7. sz.

Előfizetési árak
 a „Pesti Hírlap“-ra:
 1 évi — 7
 3 évi — 20
 Egy hóra — 1
 Egy száma hetiben — 4 kr.
 Vidéken 5 kr.

PESTI HÍRLAP
 mindennap,
 Megjelenik
 minden nap, kivétel a szombatnapon és a karácsony- és újévi napokon.

LEGOLSOBB, LEGJOBB, LEGELTERJEDTEBB MAGYAR
POLITIKAI NAPILAP.

Mutatványszámok kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve kiüldeknek.

A pécsi egyesült külváros takarékpénztár

részéről közhírré tétetik, hogy nagyobb összegű és legalább egy évre elhelyezendő betétek után

5% kamatot,

kisebb összegű vagy rövid időre elhelyezendő betétek után $4\frac{1}{2}\%$ kamatot nyújt a betevőknek és ezen felül

a kamat-adót sajátjából fizeti.

Pécsett, 1884. évi Augusztus hó 7-én.

Az igazgatóság.

6106 sz.

1884.

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Feil Mari végrehajthatónak Glück János és Erzsébet végrehajtást szuevő és Storik Pál késedelmes vevő elleni 100 frt tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő a pécsváradai 553. sz. tjkben felvett Storik Pál által Pécsváradon 1883. mártius 28-án megtartott árverés alkalmával megvett 4600. szsz. szálló és függő termésre az árverést 331 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1884. évi szeptember hó 4-ik napján d. e. 10 óraker Pécsváradon a városházán megtartandó

nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becserának 10%-át vagyis 33.10 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám a kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1884-évi július hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:
Streliczky.

kir. törvszéki jegyző.

792

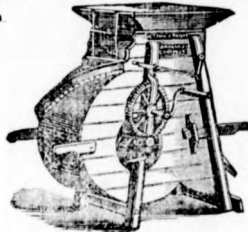
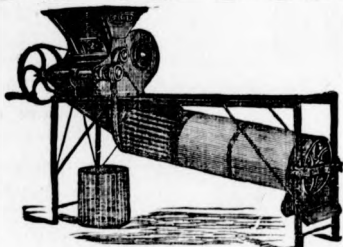
BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára

Budapest gyár külső vaczi-ut,
raktár vaczi körút 68.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kintüntetett

Trieur-jeit váltható szitákkal.

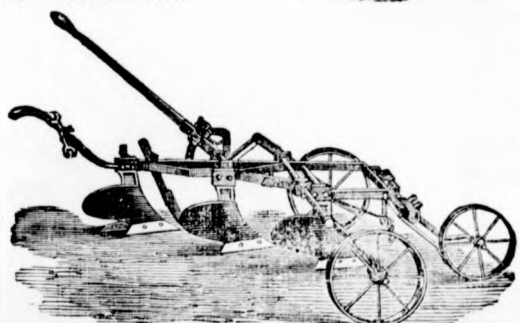

**gabonatisztító rostákat,
tengeri morzsolókat,
szabadalmazott hármaskéket,**

közönséges és aczel kéket, cséplőgép-lemezszitákat
gőzcséplő és járgánycséplőkhöz. Lyukasított és hasított lemezeket, malok, méhészeti és technikai czélokra, járgánycséplőgépeket és minden egyéb gazdasági gépeket. Továbbá e téren a legujabbat:

Schmied H. szabadalmazott nemzeti rostát.

1882. augusztus 30-án 17.567. sz. alát szabadalmazva, mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4 láb 4 hüvelyk magas és 2 láb 4 hüvelyk széles, sulya 50 kilo, ára 48 frt. Raktár Pécsen: MATROSCH JÁNOS vaskereskedő urnál.
Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. 712

SÁRKÁNY bizományi butor-csarnoka

(Honi gyártmány) BUDAPESTEN,

Gizellatér 3-ik szám 1-ső emelet a Deák-Ferencz-utca sarkán.

ajánlja a magas uraságoknak és nagyérdemű közönségnek csarnokában elsőrendű hazai asztalos és kárpitos mestere közreműködésükkel nagyszerű választékban elhelyezett elegáns salon-, ebédlő-, háló és fogadó-termek butorait ugyszintén polgári kiházításokra készített egyszerű és szolid asztalos és kárpitos butorokat.

Nagy készlet legujabb divatu izlésteljesen kiállított szalon garnitúrákból, atlasz, selyem, bársony, burett, crepp szatin és juttaszövetekből rendkívül olcsó árak mellett. Köpes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldtetnek. Vidéki megrendelések 10 százalék előleg beküldése mellett teljesitetnek. Csomagolásért 4%.

